

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

HÍR- ÉS POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is	3 lej
Bukarestben	— 3*50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ek
Egy szám	— 1*50 ek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 42. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Adár I. 16 * 1924 február 21 Csütörtök

A forma és a lényeg

A politikában a forma mindig fontosabb volt, mint a lényeg s ha valaki azt hite, hogy ez a helyzet akár a demokrácia, akár a proletárság uralomrajutásával meg fog változni, alaposan tévedett. Már Lenin halálakor megmutatta a szovjet, hogy tud olyan perádés temetést rendezni a koronázatlan cárnak, amilyennel a hajdani cárokat búcsúztatták. Most meg abból vizsgázt le a moszkvai kormány, hogy a diplomáciai formaságot is érti úgy, mint a többi európai ugynevezett kapitalista államok. Moszkvai távirat jelenti, hogy Olaszország újonnan kinevezett orosz nagykövetének fogadtatása páratlan ünnepek között folyt le a moszkvai pályaudvaron. A nagykövetet a vörös gárdisták diszszázada várta. Amikor Manzoni alakja a lényelmes szalonkocsi ajtajában megjelent, ezüst kürtökön felharsant a diszjel. Ezután következett a jólismert forma. A nagykövet előbb megsejmelte a diszszázadot és azután a Marsseillaise hangjai mellett a diszszázad vonult el előtte. Mintha mi em változott volna meg az elmúlt tiz esztendő alatt, mintha a Kreml tájékán még mindig tagbaszakadt cári gárdisták silbakolnának, a formák élük a maguk örök életét. Az ezüstkürtök felharsannak, a diszszázadok glédába állanak s a kirendelt tömeg elrikkantja a hurrát. Nem is baj, hogy így van. A formák miatt még semmi szerencsétlenség nem jött az emberiségre. A szerencsétlenség ott kezdődött, amikor a formákkal elpálástolták a lényegét és a külsőségek cifra sallangja csak arra volt jó, hogy eltakarja az igazi érzelmeiket. A moszkvai követ-fogadtatásban tehát nem annyira a forma érdekel bennünket, mint a lényeg. A forma nem változott meg, ezt látjuk. Vajjon a lényeg is változatlan maradt? Vajjon új életre kelnek az átformált birodalomban a diplomácia régi eszközei, a sima szavak mögött meghúzódó intrikák, a titkos paktumok és még titkosabb ellenpaktumok és ezer cselszövénye annak a mesterségnek, amelyet ugyszólván egyedül lehet felelőssé tenni a hosszú vérontásért. Vajjon a diplomácia régi formái mellett megállhatja-e helyét az új szellem a szovjet külpolitikájában? Mert ha a szellem is a régi marad, akkor igazán nem volt érdemes megdagasztani a háború vérfolyamát a forradalom mártírjaival is.

Román-olasz kereskedelmi tárgyalások

Róma, február 20. Itteni gazdasági körök szerint nemsokára megindulnak a román-olasz kereskedelmi tárgyalások, amelyeknek Olaszországra nézve legfontosabb pontjai volnának: a konstancai kikötő szabad használata és Olaszország részeseése a román petróleumban.

Az angol dokkmunkások sztrájkja terjed

London, február 20. A kikötőmunkások esatlakoztak a dokkmunkások sztrájkjához. A sztrájkolók és a rendőrség között Londonban összeütközés is volt. A belügyminiszter jelentése szerint a sztrájkolókkal megállapodás jött létre, amely biztosítani fogja az ország élelmezését. Az ipari munkáskonfliktusok állandó bizottságának elnökévé Wedgewood ezredes minisztert neveztek ki. A „Morning Post” jelenti, hogy a liverpooli munkaadók kijelentették, ha a munkások munkába állnak, alávetik magukat a kiküldendő vegyes bizottság bármily határozatának, de feltételük, hogy a munkások is ugyanezt jelentsék ki. A sajtó a helyzetet súlyosabbnak tekinti, mint eddig. Az élelmezésbihiány miatt egyes lapok élesen támadják a kormányt és annak közeli bukását várják.

A még egyretartó sztrákmozgalmak következében az árak harminc százalékkal emelkedtek. A „Daily News” szerint, ha az élelmezéspekuláció folytatódni fog, a kormány felhatalmazást fog kérni a parlamenttől a dokkokban levő élelmezéskészletek rekvirálására.

Magyarországon életbeléptették a hitelvalorizációt és a kényszerkölcsönt

A nemzetgyűlés izgalmas ülése

Budapest, február 20. A kormány ma rendeletileg életbeléptette a hitelvalorizációt és a kényszerkölcsönt. Az ország gazdasági körében rendkívül nagy az izgalom és bizonytalanság a rendeletek miatt.

Budapest, február 20. A nemzetgyűlés mai ülésén Rakovszky István javasolja, hogy a legközelebbi napirend első pontja a politikai helyzet megbeszélése legyen. Hosszasan fejtegeti, hogy a kormány szükségrendeletei törvénytelenek és az alkotmányjogba ütköznek.

Bethlen emelkedik szólásra, de az egész ellenzék viharos közbeszólásai miatt alig tudja megkezdeni beszédét. A szocialisták a padokat verik és maguktól kikelve ordítazzák:

— Nem hallgatjuk meg! Mondjon le! Kibójták a kanapét! — Az ellenzéki képviselők itt Kállay lemondására céloztak.

A nagy zajban Bethlen többször belekezd beszédébe és hangoztatja, hogy

az ország súlyos gazdasági krízisét

az ellenzék politikai célokra akarja kihasználni. Ezeknél a szavaknál újult erővel tör ki a pokoli

zenebona, mindenki kiabál, az ellenzékéről és egységes pártról a közbeszólások özöne tölti meg a termet. Az elnök sűrűn utasítja rendre a zajongókat, mire az ellenzékiek zsebkendőt lobogtatnak az elnök felé. Nagynehezen végre hallani lehet a miniszterelnök szavát. Bethlen ismerteti a helyzetet és megindokolja a szükségrendeletet. A rendelet nemsokára törvényjavaslat formájában a Házhoz terjesztik és akkor mindenkinek alkalma lesz hozzászólni. A kormány nem volna méltó, hogy helyen maradjon, ha az elhatározó pillanatokban

nem teljesítené kötelességét.

A miniszterelnök beszédét az egységes párt zajosan megtapsolja, a szocialisták viszont ki akarnak vonulni és csak a polgári ellenzék kapacitására maradnak tovább az ülésteremben. Farkas István szociáldemokrata képviselő szólásra emelkedik, de az egységespárti képviselők óriási lármában törnek ki és nem akarják meghallgatni a szónokot. Az indulatok viharzása tetőpontra hág.

Politikai körökben úgy tudják, hogy báró Korányi Frigyes pénzügyministersége előtérbe jutott.

Moszkva ostromára készülnek az ellenforradalmárok

A bukaresti sajtó tele van az orosz ellenforradalom hírelvel. Odessza a felkelők hatalmába került. Az ázsiai szovjetállamok alítólag függetlenítették magukat. Ukrajnában is elszakadási mozgalom indult meg. Bomlás a vörös hadseregben

(Cluj Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti lapok hasábas tudósításokban számolnak be arról, hogy Oroszországban teljes erővel kitört az ellenforradalom. A mindig jól informált „Presza” már pontos részleteket is közöl az orosz ellenforradalmárok tervéről. Érdekes tudósítását a lap a következő sorokkal vezeti be:

Mialatt a román belügyminisztérium megnyugtató híreket szerez a Dnyeszter tulsó partjáról, diplomáciai és magánforrásból azt az információt kaptuk, hogy a szövetséges szovjetállamok a legsúlyosabb helyzetben vannak ak.

Az antikommunista orosz divíziók Moszkvától délre vannak és teljes felkészültséggel várják az alkalmas pillanatot, hogy

koncentrált támadást intézzenek a szovjet ellen.

Előre kidolgozott terveik vannak, amelyekből nyilvánvaló, hogy a hideg elmúltával, valószínűleg áprilisban megtámadják Moszkvát, melynek védelmére a szovjetkormány nagyszámú tatár csapatokat koncentrált. Erre az ellenforradalom is összevonta seregeit Biansk, Orel, Yelet, Tamboff és Voronec városok környékén. Sok volt cárista tiszt, aki az utolsó három évben a vörös hadseregben szolgált, most átlépett a felkelő csapatokhoz és azok élére állott. Az ő vezetésüknek tulajdoni ható, hogy a felkelők megtámadták a moszkvai kormány rendeletének teljesítését, hogy a jelenlegi állomáshelyüket hagyják el és menjenek át részben Szibériába, részben Kaukázusba. Ehelyett

az ellenforradalmárok lázasan megerősítik magukat garnizonjaikban.

Haditervekben arra számítanak a felkelők, hogy Moszkva megtámadásával egyidejűleg az Uraltban és Kronstadtban is kitör a lázadás. Szándékuk ellensúlyozására a moszkvai kormány nem-orosz divíziókat központosított Kalagra, Tula és Kazán vidékén. Tulában egyedül százötven ezer vörös katona állomásozik. A cseka speciális ezredeit Kolomejába rendelték. Balta, Golt és Or. opol vidékén ugynevezett „zöld-különítmények” alakultak, amelyek guerillaharcot foly-

tatnak a szovjetbiztosok ellen. Az ellenük küldött vörös csapatok csatlakoztak az ellenforradalomhoz

és ezzel válságosra fordult a helyzet ezekben a kerületekben. A vörös csapatok innen Odessza felé menekültek. Vosnezesk és Kranjopol között az ellenforradalmárok hatalmukba kerítették a vasutvonalat.

Kisenevből és Cetatea Albából érkező hírek alapján a „Romania” azt írja, hogy az ellenforradalom Ukrajnában is terjed. Több menekülő, aki átkelt a Dnyeszteren, elmondotta, hogy

felfegyverzett földmivesszapatok megszállották Odesszát,

legyilkolták a népbiztosokat és aztán hozzákezdték a raktárak összerombolásához. Ebben segítségükre voltak a gyári munkások is. A városban levő kormánycsapatok képtelenek a rendet fentartani.

Ezt az értesülést a „Presza” még kiegészíti azzal, hogy Antonow Oszenski ezredest felfüggesztették a hadügyi népbiztosság politikai és katonai bizottságának elnöki tisztétől. Ezért az ezredes Voronecbe szökött, ahol propagandát fejt ki abban az irányban, hogy

Ukrajna elszakadjon Oroszországtól.

A fellázadt orosz ezredek együttműködnek az ukrán csapatokkal, melyek állandóan összeesküvéseket terveznek. Ezek a csapatok óriási terrort fejtenek ki, különösen Charkov, Podolia és Kazán vidékén. Óriási erővel tört ki az ellenforradalom Volhyniában, ahol egymást gyilkolják az oroszok.

Az orosz ellenforradalmi mozgalomról az „Universul” azt írja, hogy a szovjetellenes orosz parasztság különösen Szibériában szervezkedett meg erősen. A távolkeleti köztársaság Blagovestcenk városában

önálló ellenforradalmi kormány alakult,

mely Sokolinban és az egész Amur-vidéken maga mellé hódította a jelenlegi uralommal elégtelen lakoságot. Kiva vidékén és Turkesztánban is ellenforradalmi csapatok alakultak Djumald khán vezérlete alatt.

ó á r a k ! *
Nagy választék Bébé-kelengyébeni Bébé-kelengyék megrendelésre eszközöketnek! Férfi bór- és szarvaskeztük igen nagy választékban!
ZIN
TEN
AZ
DINAND 12.
2
havi éke
sztyaly:
210, 355 lej
rral dívat
lej
8, 290 lej
lej
165 lej
210 lej
vid 110 lej
5, 200 lej
p 285 lej
örkalap 600 lej
alap 325 lej
kalap 450 lej
100, 135 stb.
5, 35, 45, 50,
5, 75, 98,
15 lejtől
45 lej
lejtől
en 120 lejtől
35, 55 lej
160 lej
lej
sztyaly:
nya 27 lej,
lej,
tény 120 lej,
a 9 lej.
rcellán,
k, lámpa,
rmekjáték,
obozárúk,
ecikkek,
i árúk,
sarak
ban!
ó á r a k ! *

Nem adják meg a vasuti napidijasoknak a fizetésemelést

Elégedetlenek a napidijasok. Ma osztják fel a tisztviselők gyorssegélyét

(Cluj-Kolozsvár, febr. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Régi pua za már a román vasutak tisztviselői karának, hogy fizetésük fel-emelését, rendkívüli segélyük folyósítását a kormány hétről-hétre, hónapról-hónapra ígéri, a megvalósítás azonban egyre késik. A múltkor adtunk hírt arról a rendkívüli segélyről, amelyet a kormány a tisztviselők részére megszavazott és amelynek kifizetését azonnalra ígérte.

A rendkívüli segély

Azóta eltelt február elseje és a tisztviselők egyetlen bani rendkívüli segélyt sem kaptak. A kormánynak ez a halogató politikája nagy visszatetszést szült a CFR. tisztviselői körében, erős mozgalom indult meg, hogy a már megszavazott segély kiadását megsürge-sék. Sok utánjárásnak és deputációzásnak az lett az eredménye, hogy ma délután, mint Bukarestből jelentik, a parlament költségvetési bizottsága gyűlést tart a tisztviselők számára megszavazott összeg végleges felosztása érdekében. Ez a híradás még nem jelenti a megoldást, mert hiszen a megállapított összegek folyósítása is igénybe vehet hosszabb-rövidebb időt, azonban bukaresti politikai körökben kijelentették, hogy az előirányzott összegek kifizetése március elsején minden körülmények között megtörténik.

Mennyit kap a napidijas?

Örökké aktuális és hasonlóképpen égető problémája a CFR.-nek és ezzel együtt a közlekedési minisztérium költségvetésének a napidijasok kérdése. Napidijasra a vasutnak szüksége van, azonban hogy ezeket az embereket kellően és a mai élet követelményeinek megfelelően és a ma uralkodó drágasághoz viszonyítva rendesen honorálják, arra nincs pénz. A napidijasok nagy átlaga eddig huszonöt lej napidiját kapott abban az esetben, ha középiskolai képzettséggel és érettségi bizonyítvánnyal rendelkezett. Akik érettségi bizonyítvány nélkül léptek a CFR. szolgálatába, azoknak megélhetéséről a vasut napi husz lejjel gondoskodott, ehhez az összeghez járult még a prémium, amely havonként négy- és hatszáz lej között ingadozott. Ha ezeket az adatokat figyelembe vesszük, megállapíthatjuk, hogy egy aránylag jól dotált vasuti napidijasnak jó hónapban összesen 1350 lej jövedelme volt.

Novemberben és mégsem novemberben

Egészen természetes, hogy napidijasok ezekből a csekély összegekből megélni sehogysen tudtak és a múlt év vége felé mozgalmat indítottak helyzetük megjavítására. Kérelmekkel fordultak a minisztériumhoz: kérték, hogy napidijukat a mai viszonyokhoz mérten állapítsák meg. A minisztérium jóakarattal fogadta a mozgalmat, megértést mutatott vele szemben és októberben rendeletet bocsátott ki, amelyben értesítette az üzemvezetőseket, hogy november elsejétől kezdve a napidijasok magasabb fizetést kapnak, amely körülbelül ezer-nyolcszáz lejre volt kontemplálva.

A napidijasok tudomásul vették a minisztériumnak azt az intézkedését és bár nem voltak a fizetésemeléssel megelégedve, abbahagytak minden további akciót és nyugodtan várták november elsejét. Legnagyobb osodálkozásukra és megdöbbenésükre november elsején a pénztár a régi fizetéseket folyósította és amikor emiatt panasza mentek és követelték a minisztérium által megígért fizeteskülömbözetet, illetékes helyen azt a választ kapták, hogy a CFR.-nek nincs pénze és a fizetésemelés végrehajtását január elsejére halasztották. Zogolódás kísérte ezt a rendelkezést, azonban a munkában fennakadás nem történt és a napidijasok lelkiismeretesen és pontosan végezték tovább munkájukat.

Változás lényeg nélkül

Megérkezett a várvárt január elseje és ekkor a tisztviselőket újabb meglepetés érte. A minisztériumból rendelet érkezett az üzemvezetősegekhez, amely semmisenek nyilvánította a fizetésemelésre vonatkozó októberi rendeletet és így a vasut napidijasai fizetésük megjavításától estek. Hogy azonban valami változás mégis történjék és hogy elejét vegyék a napidijasok további mozgalmának, a huszonöt lej napidiját

több részre bontották és megállapították, hogy a napidijasok ezentúl 31 napos hónapban fizetés címén 315 lejt, a bér címén 60 lejt és drágasági pótlék címén 400 lejt kapnak. Ez összesen 775 lejt tesz ki, ami pontosan megfelel a régi huszonöt lejes napidijnak. Ehhez az összeghez járul természetesen a régen érvényben levő prémiummegállapítás. A különbség a megjavított és a régi fizetések között annyi csupán, hogy ezelőtt 17 lej 50 banit vontak le betegsegélyző hozzájárulás címén, míg most ezt az összeget 22 lej 50 banira emelték fel.

A minisztérium új rendelkezése tehát nem hozott fizetésemelést, sőt csökkentette a fizetést.

Rendezték a cseh-magyar biztosításokat

Egy-egy arányban kell a biztosítások összegét kifizetni. A cseh kormány re-kompenzája a biztosító társaságokat

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet november 29-iki számában behatóan és részletesen foglalkozott a bálében megkötött biztosítások kérdésével. A közönség igen széles rétegeit érdekli ez az ügy, ahová olyan lakosa Erdélynek akinek ne volna magyarországi társulatoknál biztosítása, már pedig abból senki sem akar belezegyezni, hogy a például kétszáz ezer békekrona helyett, amennyire a biztosítás szolt és amelynek megfelelő díjakat szorgalmasan fizette, mai értékű kétszáz ezer koronát kapjon, amely összeg a régi érték háromszázhuszadrészét jelenti. A biztosítók viszont azt hangoztatták, hogy ha valorizálva fizetnének, teljesen tönkre mennének, hiszen óriási veszteségeket szenvedtek azáltal, hogy tartalékjuk legnagyobb részét magyar állam-papírokba, különösen hadikölcsönkötvényekbe fektették, amelynek következtében a tartalék jelentékeny része elveszett.

Közöltük annak, idején Ládai Istvánnak, a kiváló jogásznak, a biztosítási ügy kiváló szakértőjének nyilatkozatát, aki érdemben foglalkozott a kérdéssel és az ügy sürgős rendezésének szükségességét hangoztatta. Hangsúlyozta, hogy biztosítási összegek iránti perek jelenleg nincsenek folyamatban, a beadott keresetek alapján indított pereket pedig a kérdés elintézéséig úgy a román, mint a magyar bíróságok felfüggesztették.

A biztosítás ügye nemcsak Romániában, de a többi utódállamban is nyitott kérdés. Mint most

seket. Mert amig eddig, eltekintve a betegsegélyző díjak felemelésétől, 775 lej volt a napidijasok törzsfizetése, ma ez csak 315 lejt tesz ki. A drágasági pótlék olyan jövedelem, amelynek megadása mindenkor a hátrások véleményezéséről függ és amely bármely pillanatban megvonható. A minisztérium egyáltalában nem gondoskodott arról, hogy a napidijasok helyzetét megjavítsa, sőt nagymértékben rontotta is.

A napidijasok körében ez az intézkedés érthető elkeseredést keltett, valószerű, hogy a közeli napokban egységesen állást foglalnak fizetési ügyük végleges és kielégítő rendezése érdekében.

Prágától értesülünk a folyamatban lévő magyar-cseh tárgyalások elintézték ezt az óriási fontosságú és mindenképpen szociális jelentőségű kérdést. A most létrejött pénzügyi egyezmény kimondja, hogy a két állam a magánbiztosító társaságoknak osztrák és magyar törvényben létesült életbiztosítási tekintetében kölcsönösen a legtöbb kedvezmény elve alapján áll. A csehszlovák kormány megengedi, hogy a magyar biztosító társaságok portefeuilleje csehszlovákiai biztosító társaságra átruháztassék és hajlandó a díjtartalék szolgáló magyar államadósági címleteket nosztrifikálni Végül kimondja az egyezmény, hogy a magyarországi biztosító társaságok ellen Csehszlovákiában folyamatba tett perek felfüggesztetnek és az esedékes biztosításokat 1:1 arányban csehszlovák valutában kell kiegyenlíteni. Ezzel az egyezményrel a biztosítási összegek valutájának kérdése a biztosító közönség érdekeinek megfelelően uvert megoldást. A biztosító társaságok viszont rekompenciációt nyerne az államadósági címletek nosztrifikálásával.

A cseh-magyar megállapodás megmutatja a biztosítás kérdése rendezésének útját, a cseh területen lakó biztosítottak felvehetik a mai idők viszonyainak megfelelően valorizált követelésüket. Remélhető, hogy a román-magyar tárgyalások is kedvezően oldják majd meg a kérdést, olyképen mint Csehszlovákiában, ahol a biztosítottak is megkapják azt, ami nekik jár, a biztosító sem mennek tönkre és tovább vihetik üzleteiket.

Képviselők nélkül marad a parlament

Százötvenszázalékos fizetésjavítást követelnek a liberális képviselők. Kinos konfliktus a javaslat bizottsági vitájánál. Az új állampolgársági törvénytervezet nem respektálja a nemzetközi szerződéseket

Bukarest, február 20. A félhivatalos „Viitorul” értesülése szerint az ötszázötvenmillió fizetés-többletet a következő módon osztják fel a tisztviselők közt: százmilliót kapnak Románia összes területének nyugdíjasai száztizenhárommilliót fordítanak a Lalescu féle fizetésjavításra, vagyis a tavalyi fizetésrendezés hiányainak pótlására. A fennmaradó 337 milliót fizetési pótlék címén, amely az eddigi pótlék negyven százalékát teszi, kiosztják az összes köztisztviselőknek. A pótlékok kifizetése január elsejéig visszamenő érvénnyel fog megtörténni.

(Bucuresti-Bukarest, febr. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament két háza rövid szünet után tegnap újból megkezdte üléseit. A szenátusban Vasiliu elnökölt. A kormányt Constantinescu és Mosoiu miniszterek képviselték. Az ülésen több honosítási kérvényen kívül megszavazták a sürgőséget a Presan tábornok volt generalisszimuszának adandó nemzeti ajándékról szóló törvényjavaslatra. Ezzel az ülés véget is ért.

A kamara ülésén Spanisteanu felvilágosítást kér a gabonakivitel ügyében, Joanitzescu pedig a bíróságoknál újabban előfordult szabálytalanságokról.

Marzescu igazságügyminiszter

beismeri, hogy visszaélések történtek,

de ezeket nem szabad általánosítani, mert a bíróság az állam legkomolyabb szerve és teljesen jogosult az iránta érzett bizalom, mert a bírói kar talve van becsületességgel. Egyes büntös elemek csak úgy kerülhettek be ebbe az intakt testületbe, hogy a feltételeket nem vették eléggé szigorúan és nem ellenőrizték kellően. Igéri, hogy minden visszaélést a legszigorubban fog megbüntetni.

Ezután a kamara megkezdte az állampolgárság elnyeréséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Junian parasztpárti és dr. Stern támadják a javaslat átmeneti intézkedéseit, amelyek a már hivatalos módon és törvényesen elismert román állampolgárokat arra kötelezik, hogy új-

ból bizonyítsák be állampolgárságra való jogukat. Marzescu igazságügyminiszter válaszában kifejti, hogy

az állampolgárság ügye

csupán a nemzeti szuverénitás alapján intézhető el, nem pedig nemzetközi szerződések bázisán, annál kevésbé, mert sem ezek a szerződések, sem a kisebbségi egyezmény nem tekintenek a regátra, ahol mások a körülmények. A jelen törvényjavaslatban szabályozott igazolás a római utódállam-konferencián létrejött egyezmény alapján készült és az ellenőrzés elsősorban azért szükséges, mert igen sok visszaélés történt már és különösen egyik országrészben sok állampolgárságról szóló igazolványt adtak ki helytelenül és jogtalanul. A szónokok jogi természetű megjegyzéseire a javaslat előadója holnap fog válaszolni.

A kamara költségvetési bizottsága tegnap tárgyalta a képviselői napdíjak felemeléséről szóló javaslatot, mely szerint háromszáz lejről ötszázra emelnék fel az egyes ülések után járó napidijukat és ezenkívül ötezer lej havi fixfizetést is kapnának a parlament tagjai.

A vitában résztvettek Bratiannu Jonel miniszterelnök és Bratiannu Vintila pénzügyminiszter is, akik kijelentették, hogy a javaslat immorális, mert ha a parlament tagjai napidijaik felemelését kívánják, akkor

először az állami tisztviselőket kell kielégíteni.

A köztisztviselők azonban csak husz százaléknyi

fizetésjavítását követelő képviselők elégtelenek.

A nescu kamara vasutak kormány kamara és megsz.

Bratianscu zottság zott az t.

A kormány fizetését és nem v.

A ség gazd első esté aki áhita gainek m felállott emelve e.

A a lelkes

meg nek legyünk.

A ált vend láta, ho feláll és

A kérdezte

váltsa m ismétlik dőben?

A felelni. A áította s

rüsz raj pek előt ket mih

Cs családna csak ne dult meg megjeleni lád tetsz

K sereget estély fe nagyműt kidiszíté

A tavozni vendége

A az este zsidó. M hoz, ho szombat

A hitkö lenlétét e rabbi kijelent a pénze A zsidó gához látták gény e Mikor balenyi A zsidó nukra.

milyen

Ba

fizetésjavítást kaptak, a javaslat pedig 150 százalékos emeléssel akarja a képviselőket kielégíteni.

A bizottság számos tagja, köztük Simionescu kamarai alelnök el Jamandi Victor a javaslat mellett szólaltak fel és kifejtették, ha a kormány visszautasítja a javaslatot, akkor azt a kamara nyilvános ülésén vita tárgyává teszik és megszavazzák.

Bratiannu miniszterelnök látva, hogy a bizottság többsége fentartja álláspontját, eltávozott az ülésről.

A „Dimineata” értesülése szerint, ha a kormány nem teljesíti a liberális képviselők fizetésemelési követelését, úgy ezek hazautaznak és nem vesznek részt a parlament ezutáni ülésén.

Ez történt...

A perbehívott Isten. Valamelyik bánáti község gazdag és vallásos zsidó földbirtokosa pészach első estjén vendégül látta a falu derék bíróját, aki áhitattal hallgatta a széder csodaszép külsőségeinek magyarázatát. Széder végezetével a házigazda felállt és ősi szokás szerint szemét az ég felé emelve elmondotta háromszor:

— Lesóno habó bi-Jerisólajim.

A bíró csodálkozva kérdezte, mit jelent ez a lelkes könyörgés.

— Mi zsidók arra kéréjük Istent, engedtesse meg nekünk, hogy a jövő évben Jeruzsálemben legyünk.

A következő esztendőben a bíró ismét ott állt vendégként a széderasztalnál. Meglepetéssel látta, hogy a szertartás végén a földesur megint feláll és elmondja:

— Lesóno habó bi-Jerisólajim.

A bíró nem állhatta meg szó nélkül és megkérdezte:

— Ha annyi éven át mind kéri az Istent, váltsa meg a zsidókat és mégse cselekszi, miért ismétlik meg újra könyörgésüket minden esztendőben?

A földbirtokos előbb elpirult és nem tudott felelni. Aztán felállt, szemét ismét az ég felé fordította s némi keserűséggel fohászolt:

— Ribojno sel olam, ha már nem könyörölsz rajtunk önmagunkért, legalább a többi népek előtt szeggyeld magad és válts meg bennünket mihamarább. *M. Jenő, Petroseni*

Csak ne zsidósan. Egy gazdag asszimiláncsaládnak férjhezadó leánya van. De a jelszó: csak ne zsidósan menjen férjhez. Sok kérés történt meg a házban, míg végre akadt egy, aki úgy megjelentésével, mint modorával megnyerte a család tetszését.

Karácsony estjén a család nagy vendégsereget hívott magához a férjjelölt tiszteletére. Az estély fénypontja persze az volt, amikor a ház nagymiveltségű asszonya meggyújtja a fényesen kidíszített karácsonyfát.

A vőlegényjelölt elsápad. Veszti a kalapját és távozni készül. Óriási konsternáció a háziak és vendégek körében.

— Hová megy, Sándor?

— Elfelejtettem chanukagyertyát gyújtani.

S angolosan távozott.

Fischer Andor, Aiud

A rabbi és hivei. Pénteken délután, közel az estealkonyathoz ismeretlen helyre vetődik egy zsidó. Mivel nem ismert senkit, bement a rabbihoz, hogy 30 000 forintját őrizetbe tegye nála szombat kimenetelig. Ugyanakkor volt a rabbinál a hitközségi és a chevra-elnök és a két tanú jelenlétében adta át a pénzt. Szombat este benyit a rabbihoz és visszakéri a pénzt. A rabbi kereken kijelentette, hogy ő nem látta soha, sem őt, sem a pénzt és egyáltalában nem tud semmi pénzről. A zsidó hivatkozik a tanukra, mire a rabbi magához hivatja őket, de azok is tagadták, hogy látták volna a pénz átadását. Mit tehetett a szegény ember, lemondólag megindult az ajtó felé. Mikor már az ajtónál volt, visszahívja őt a rabbi, belenyul a szekrénybe s visszaadja neki a pénzt. A zsidó csodálkozva néz hol a rabbira, hol a tanukra. Végre a rabbi megmagyarázza a dolgot.

— Meg akartam mutatni magának, hogy milyen balbószaim vannak.

Revízió alá veszik a kiviteli és behozatali vámokat

A nagyiparosok négy pontja. Megoldások és szempontok. Az adatgyűjtés nehézségei

(Cluj-Kolozsvár, febr. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kiviteli és behozatali vámtételek revíziójának, illetőleg a rezsim gyökeres átszervezésének kérdésében kérdést intéztünk az erdélyi és bánági munkaadók szövetségének főtítkárához, dr. Böszörményi Sándorhoz, aki így adta elő az ügy mai állását:

Az új vámrezsim ügyében az ipari és kereskedelmi minisztériumban gyors tempóban folynak a munkálatok és e kérdések kidolgozásával megbízott szakbizottság március 15-re készül el javaslatával, amelyet a földmivélségi-, a pénzügyi-, a közlekedési- és kereskedelmi miniszterekből álló legfőbb tanács elé terjeszt.

Négy kategória

Munkaadók körében a vámtételek revíziója kérdésében az a vélemény alakult ki, amelyről különben a lapok annakidején bőven irtak, hogy az országban nem gyártott ipari anyagok behozatalánál emeljék fel a díjtételeket, hogy az itt gyártott, de a mai vámtételek mellett is versenyképes iparokkat a jelenleg érvényben levő vámtételek mellett hozhassák be.

A kiviteli rezsim revíziója terén szintén kialakultak különböző alapelvek és pedig az UGIR által ezirányban készített javaslat figyelembevételével. Az UGIR javaslatában — az árucikkek kivitele tekintetében — négy kategóriára osztja az ország termelvényeit.

Vámmentes kivitel

1. Azok a készárúk, amelyeket belföldi iparunk nyersanyag és egyéb termelési tényezők ittléte folytán a belföldi szükségletet jóval túlhaladó mennyiségben állíthatnak elő. Ezeknek a kivitelét az UGIR javaslata szerint minden kiviteli vám nélkül szabadrá kell tenni. Ezzel fejleszteni lehetne ezt az ipart és amel-

Lemondott a magyar pénzügyminiszter

Valkó kereskedelmi miniszter az ideiglenes utód. Kétszázmillió aranykoronát akar kivetni Nagy Emil a tízezer leggazdagabb emberre

(Budapest, febr. 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A váratlanul bekövetkezett katasztrófális koronaromlás és az ennek nyomában járó fantasztikus drágulás komoly válságba sodorta a magyar kormányt. Kállay pénzügyminiszter az államháztartás felbillent mérlegét a legkülönbözőbb kényszerrendszabályokkal akarta kiegyensúlyozni, amelyeknek gyakorlati keresztülvitele azonban részben a parlamenti ellenzék heves ellenállása, részben a pénzügyi helyzet akut volta miatt leküzdhetetlen nehézségekbe ütközött. A javaslatok körül magában a kormányban is súlyos nézeteltérések voltak. Mindezek a jelenségek arra birták Kállay Tibor pénzügyminisztert, hogy

a mai nap folyamán benyújtotta lemondását.

Kállay lemondása váratlanul és kinosan érintette a kormányt, különösen azért, mert a külföldi kölcsön ügyében Kállay teljesítette Bethlen mellett a legfontosabb szolgálatokat, amelyeket a kormány a jövőben sem nélkülözhet. Kállay, minisztertertsai minden kapacitálása ellenére is ragaszkodott lemondásához, úgy hogy Bethlen végül kénytelen volt azt tudomásul venni.

Magyarország pénzügyi politikája aligha fog megváltozni Kállay lemondása következtében, mint hogy azt az események kényszerű logikával determinálják. A szanalást, akár külföldi, akár belföldi kölcsön formájában történik, elképzelni sem lehet szigorú kényszerrendszabályok nélkül. Kállay utolsó szereplése a tegnapi magyar nemzetgyűlésen volt, amikor nagyobb beszédben ismertette új törvényjavaslatát és intézkedéseit. A pénzügyminiszter beszéde az ellenzék, különösen a szociáldemokraták részről olyan izgatottságot váltott ki, hogy az elnök többször volt kénytelen az ülést feltüggeszteni. Szilágyi Lajos élesen támadja a kormány pénzügyi politikáját, míg Temesvári Imre védelmébe veszi azt. A hangulat annyira izzó és az ellenzék olyan indulatosan viselkedik, hogy az elnök a gyűlést berekesztette.

ett az itteni beszerzés számára azt olcsóbbá is lehetne tenni.

2. A félégyártmányok kivitelét egy 3—10 százalékos ad valorem kiviteli taksa mellett szabad kiengedni az országból. Ez a vám arra való, hogy belföldi vállalatunk a külföldivel szemben előnyhöz jussanak, másrészt hogy az állam biztosíthassa a kivitelhez kapcsolt céljait.

Mit lehet kiengedni az országból

3. Nyersanyagok kivitelét az UGIR 15—20 százalékos ad valorem vámtételek mellett ajánlja. Erre szükség van egyrészt, hogy a nyersanyag-termelők termelési kedvét fokozzák és a termelvények minőségét javítsák.

4. A háboru utáni megkötött világgazdaság folytán még mindig a szabad világforgalomból kizárt elsorangu szükségleti cikkek, valamint a belföldi ipar ellátására megfelelő mennyiségben nem gyártható egyéb nyers és félégyártmányok kivitelét általában be kell tiltani. Időnként azonban a zsirt, tojást, vagy egyéb szükségleti cikket megfelelően összeállított szakbizottság útján külön elbírálás után ki lehet engedni az országból.

Nehezen megy az adatgyűjtés

E keretekben egyrészt a vámtételek teljes nomenklaturájának megalkotásával, másrészt a minimális és maximális határok közé való beillesztésével lehet csak eredményes munkát végezni. A munkaügyi minisztérium, amely most dolgozik az iparügyi inspektorátusok adatai alapján a nomenklatura összeállításával, nagyon jól felhasználhatná az érdekeltek adatait is. E téren azonban szomorúan kell megállapítanom, hogy az adatgyűjtés, amelyre nézve ivatek bocsátotunk ki és állandóan szorgalmazzuk, nagyon nehezen megy előre. Különösen az erdélyi és bánági iparvállalatok adatainak összeállítása körül érthetetlen indolenciával találkozunk.

A magyar eseményekről egyébként a következő táviratok számolnak be:

Valkó az ideiglenes pénzügyminiszter

Budapest, február 20. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kállay Tibor pénzügyminiszter lemondott. Bethlen a lemondást elfogadta. A holnapi nap folyamán két szükségrendelet fog megjelenni, az egyik a jegyintézet hitelek valorizálásáról, a másik a belföldi kölcsön felvételéről.

A kormányhoz közelálló körök szerint Kállay pénzügyminiszter lemondása szinte meglepetésszerűen történt. Kállayt a kabinet több tagja próbálta kapacitálni a maradásra, de a pénzügyminiszter hajthatatlan maradt. Bethlen végül is kénytelen volt tudomásul venni a lemondást. A pénzügyminiszter ideiglenes utódjával Valkó kereskedelemügyi miniszter van kiszemelve, mert ő az egyedüli tagja a kormánynak, aki a kölcsönügy összes fázisait, a kormány intencióit és a külföldi államok nézőpontjait ismeri. Valószínűnek tartják, hogy a kormány Kállay szolgálatait a külföldi kölcsön perfektálásában továbbra is igénybe fogja venni.

Szakérdekeltségek a valorizáció ellen

Budapest, február 20. A Tébe és a Gyocsz tegnap közös értekezletet tartott, amelyen élesen állást foglalt Kállay pénzügyminiszter valorizációs törvényjavaslata ellen. Az értekezleten elhatározták, hogy a javaslattal szemben memorandumban fogják kifejteni aggodalmaikat.

Egy fantasztikus javaslat

Budapest, február 20. A tegnapi minisztertanácsou Nagy Emil gazdaságügyminiszter váratlanul rendkívül figyelemreméltó javaslatot terjesztett elő. A pénzügyminiszter azt indítványozta, hogy a parlament küldjön ki egy háromtagú bizottságot, amelynek egyik tagja feltétlenül ő legyen és ez a bizottság hiteles adatok alapján írja össze Magyarország tízezer leggazdagabb emberét és ezekre vessen ki kétszázmillió aranykorona adót.

Bálikruhákat minden árnyalatban fest, tisztit Czink

Egy délután a párisi tőzsdén

(Páris, február 20. Az Uj Kelet munkatársától.) Hirtelen valami borzalmas zaj csapta meg a fületem. Eppen ekkor fordultam be a rue Montmartre-ról a rue Sentierbe. Nem tudtam, mi lehet. Valami olyan láma, ami megfagyasztotta az eremben a vért. Mellettem az emberek nyugodtan mentek. Meggyorsítottam a lépteimet és igyekeztem a zaj irányába. A hangok erősebbek lettek, de az egész még mindig olyan volt, mint egyetlen üvöltés, rémes artikulátlanság, semmit nem tudtam belőle megmagyarázni. Néztam a járókelők arcába, azokból sem tudtam semmit kimagyarázni. Olyan nyugodtan sétáltak, mintha semmi sem történe. Az autók és a kamionok fékezetlenül rohantak, semmi nem állt meg, semmiből nem következhettem semmire. Csak a zaj nőtt folyton. Mi az? Itt valami történik és ezek az emberek nyugodtan mennek. Ők nem hallják? Ha tűz ütött volna ki valahol, láttam volna a fecskendőkocsikat, de, egyébként is, ebben az esetben az emberek rohanának, mert a tűz izgatja őket és minden égésnél hatalmas csoportok verődnek össze.

Azután egyszerre minden előttem állt. Egy hatalmas palota, rengeteg lépcsővel a csarnokában és azon rengeteg ember. A keze mindegyiknek felfelé volt, mindegyikben volt egy papiros és azt lobogtatták. Az egész palota pedig egy nagy ráccsal volt elkerítve, hogy az ember azt hihette, egy nagy tébolyda. Most már nem voltam egyedül, aki odatartottam. A környező mellékutakból mindenünnen jöttek nagy aktatáskákkal, siettek át a vaskapun és fel a lépcsőkre. A járást minden oldalon rikkancsok állták el, akik szintén ordítottak. A látvány egy pillanatra megdermesztett, azután fogtam magam és a többiekkel én is felsodrótam a lépcsőkre.

— Tubize! — üvöltötték, de ez csak egy szempillantást tartott, valaki gyorsan ráordított: — Hotchkiss! — utána, mint a pergőtűz: dollar, pound, franc suisse.

— Megengedi? — mondtam a legközelebb állóhoz, mert beljebb akartam menni. De az észre sem vett, mintha ott sem lettem volna. Mindenki felfelé nézett és ordított. Pillanatra én is feltekinttem, hogy talán a boltiveken van valami, de nem láttam semit.

— Dollar pour vingt et deux:
— Suisse pour quatre:
— Pound!

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Ááron Goldschmidt

Látszott, hogy a polyák néhány pillanatra küzködik saját magával, végül is azonban Jozsinszky felé nyújtotta kezét és úgy mondotta: „Solem!” és tompa sóhajjal ment ki előttem a viskóból.

Már jó hosszú utat tettek meg némán egymás mellett, mikor Jákob kissé elfogódottan odafordult Jozsinszkyhoz és azt mondotta:

— Jozsinszky, — most hát mégis megtudtad, amit szivesebben továbbra is eltitkoltam volna előtted: hogy zsidó vagyok.

— Már régen tudtam, — válaszolt Jozsinszky.

— Ugyan honnan tudtad volna? — kiáltott Jákob meglepődötten.

— Már Algirban is sejtettem és később egészen bizonyos lettem benne, — éppen amiatt a kínos gondosság miatt, mellyel a zsidóság iránt való érdeklődésedet eltitkolni igyekezted. De hát mi van ebben! — folytatta Jozsinszky és megragadta Jákob kezét. — Az egész különbség kettőnk között csak annyiban áll, hogy az én hitem szerint a Messiás már megérkezett, a te hited szerint pedig még csak ezután fog megérkezni — és ami azt illeti, nagyon is megvólnék elégedve veled, ha én is tudnék hinni benne, hogy Lengyelország Messiása még csak ezután fog megérkezni. Kinlódva vágyodom utána, hogy megtudjak valamit felőle és hogy megtudjam hogyan is áll az ügyünk és mégis rettegek attól, amit esetleg meg köll majd hallanom.

Meggyorsította lépteit, hogy az előttem haladó polyákat utolérje és így szólott hozzá:

— Testvér, mi hír van Varsóból és a lengyel tábornokról?

Száz és száz kéz nyult rajtam keresztül, pénzeket és zöld, piros, sárga papirosokat cseréltek ki, én, az ember, nem számítottam. A többiek sem számítottak, csak a számok és az elnevezések éltek, amiket bínyóztattak. Azt megfogták és dobálták a fejemen és a karomon át, mint az artisták, az egyik szegletben a magasba röpitettek egy számszámjegyet, a másik szegletből valaki elkapta, megtartotta, vagy visszadobta.

Az arcok sárgák és sápadtak voltak, vagy egészen égők és vörösek. Igyekeztem meglapulni, a testemet egészen elnyomtam, csak a fületem hagytam kint, tágitottam olyan szélesre, amilyenre lehetett, a lábamtól a fejemig egyetlen fül voltam és hagytam, hogy ez az egész üvöltés keresztül-vezetődjék rajtam.

Macdonald reconnaît la Russie! Le pound s'abaisse! Achetez!

Kéznyalábok nyultak előre.

— Pour combien?

Már százával ajánlták a tontot. Megkezdtek valami kilencvennel és, nem telt bele két perc, lement nyolcvanhétre.

Azután hirtelen egy hivatalnok furakodott ki az előcsarnokba a belső termekből. Akik észrevették, azok azonnal elhallgattak és várták, hogy a hivatalnok valamit mondjon. Néhány pillanat múlva már szerteszikrázott a drótnélküli táviró legújabb jelentése:

— Wilson est mort!

Az érdemeiben kiüregedett amerikai elnök holttestének másodpercek alatt ezren és ezren estek neki. Alig telt le egy perc és már fel volt boncolva, minden részét körültagatták és levonták belőle a következtetéseket. A dollár két ponttal rögtön esett. Itt tartották meg ebben a pillanatban az igazi és egyedülvaló gazdasági gyászszertartást, itt ravatalozták fel a legmélyebbre, azután a legmagasabbra az elhunyt elnököt, ebben az örült ház csarnokában.

A frank néhány perc alatt magasra emelkedett. A háttérben láthatatlanul Poincaré állt és nyomta folyton feljebb az árfolyamot. Az üvöltés gunyakacajjá torzult, minden, ami idegen érték volt, hullott alá, hogy a frank minél magasabbnak lássék.

Este öt órakor újra kijött a hivatalnok. Az arca fakó volt és azonnal dermedt csend lett. A szikratáviró legújabb jelentése a következőképen hangzott:

A polyák hallgatott és Jozsinszky ismételte a kérdést. Minthogy azonban a polyák továbbment anélkül, hogy válaszolt volna, Jozsinszky Jákobhoz fordult.

— Ugyhiszem, hogy gyűlöl engem, amiért kénytelen volt megmenteni, mondotta Jákobnak. — Légy szives beszélj te velem.

Jákob megszólította a polyákat.

— Miért nem válaszolsz bajtársamnak, ha kérdez valamit tőled?

— Hogy miért nem válaszolok? hát miért nem szólít a nevemen? — „Testvér!” — én — és az ő testvére! — én nem vagyok az ő testvére. Ha beszélni akar velem valaki, akkor a nevem rabbi.

— Rabbi! — Iennél szives megmondani nekem, hol táborozik most a lengyel fővezér?

— Igen, Prága mellett.

— Prága mellett! — kiáltotta Jákob és Jozsinszky egyszerre. — Hát vereséget szenvedett?

— Igen, Osztrólenkó mellett.

— Oh Istenem, Istenem! — sóhajtott Jozsinszky — kérdezd meg tőle, hogy tud-e valami újat a litvániai és volhiniai fölkelésekről.

— Elnyomták, szétverték! — válaszolt a polyák Jákob kérdésére.

Jozsinszky összekulcsolta a kezét és meggyötörtén sóhajtott föl. De Jákobon mélyes keserűség vett erőt annak a kárörömmel látára, mellyel a polyák Lengyelország szerencsétlenségéről beszélt. Karonfogta Jozsinszkyt és előre engedte a polyákat.

— Kérdezd meg tőle, hogy melyik tábornok volt az, akihez reggel a faluba ment, — mondotta végül Jozsinszky. Jákob barátja kedvéért legyűrte saját ellenszenvét és megegyeztet odafordult a polyákhoz.

— A fővezér volt, — válaszolt a zsidó.

— A frank Zürichben öt ponttal esett.

A hivatalnokot már nem is lehetett látni. Visszabujt a belső termekbe, mert tudta mi következik. Örült üvöltés zudult utána és megkezdődött az eszeveszett kapkodás: a frank eldobása. A külföldi részvények: a Goldfield, a Randmines, a Maltzof, a Caucasian, a Colombia és a mexicói bonok pillanat alatt piacra kerültek, úgy kapkodtak feléjük, mint a ruidokiók a levegő után. A Royal Dutch egy villanás alatt úgy felszökött, hogy csak a legprémesebb galléruak tudták utólrni. Voltak, akik egy Shellért az egész pénzüket odaadták. Az igazi franciák, a pirosasak és bajuszosak, dühvel vásároltak és közben a legtájékozottabb szájjal adtak ki tejezést felháborodásuknak.

— C'est la Barclay's Bank!

Egyszerre mindenki felkapta a londoni Barclay's Bank nevét, a padlóhoz vágta és a plafonra dobta.

— Ez az ő műve!

— Az idegen bankoké!

— Minden idegené!

— Trahison!

Árulás! árulás! ordították minden sarokból, minden kéz ökölbe szorult és azután az egész csarnok egyetlen szóban forrt fel:

— Boche!

Én már a legkisebbre lapultam össze. Éreztem, hogy mindenféle áramok vonulnak rajtam keresztül, az angol nagytöke a testemen át viaskodik a párisi Rothschilddal, Macdonald Poincaréval, és az ezer és ezer ember a fejemen át számítja le a világpolitika és világgazdaság legkülönbözőbb eseményeit, én olyan kis pont voltam ebben az egész viaskodásban, amilyen kis pont csak az ember.

Késő este volt, amikor a lépcsők letisztultak. De a forrongás nem állt el, áthelyeződött az utcákra, a kávéházakba, a klubokba, a parlamentbe, a szenátusba, a párhelyiségekbe, a szakszervezetekbe.

— A frank esik! — sivitották, dadogták, hebegték, a boulevardokon, a tereken, a Szajna hidjain, a villamosokban, a metrókban, az autóbuszokban. Az esti lapokban már benne volt az egész katasztrófális jelentés, a magyarázat és a tanácsok a szükséges intézkedésekre.

Monsieur Arnal, a házigazdám, amikor éjjel hazavetődtem, már a legnagyobb hidegséggel köszönt vissza és megkérdezte, van-e tartózkodási engedélyem, mert ha nincs, nem ad tovább lakást.

Ben Ami

— A fővezér! Maga Diebits!

— Diebits? Az már meghalt. A pestisben. Paschkevits Krivanszki most a fővezér!... Hallja csak, — folytatta a polyák és közelebb intette magához Jákobot. — Mit akartok tulajdonképen Varsóban? — En azt mondom nektek: szerencsétlenség lebeg az egész város fölött. Szegődjete az oroszokhoz! Az orosz sas erős és karmai aranyból vannak.

Jákob felelet nélkül fordult el tőle.

— Igyekezzél még többet is kivenni belőle, — suttogta fülébe Jozsinszky.

De a polyák nem tudott semmi egyebet, vagy legalább is nem akart tudni. Olykor-olykor ránézett Jákobra, mintha valami nyomná a szívét, — de mindannyiszor újra elfordult és megesóváta a fejét...

***

Néhány nappal megérkezése után Jákob idézést kapott a rendőrfőnöktől.

— Csak azért hívtam, — mondotta a rendőrfőnök — hogy esetleg felvilágosítást adjon egy ember felől, akit kém gyanánt fogtak el. Csökönnyösen ragaszkodik hozzá, hogy személyesen ismeri őnt és hogy csak azért utazott ide, hogy őnt meglátogassa. Egy ideig abban a hitben voltunk, hogy talán értesült az ön haláláról és csak azért használja kifogásnak a nevét. Minthogy azonban ön szerencsésen visszerkezett, hát esetleg odamehet, hogy megnézze azt az embert, mielőtt még felakasztják.

— Hogy hívják azt az embert? — kérdezte Jákob.

— Valami zsidó, — és Benjammak mondja magát.

— Ó tábornok ur, ez az ember ártatlan! — kiáltott fel Jákob és felpattant ültéből. — Isten szerelmére hadd sietek oda, hogy még idejében érkezhessenek.

(Folyt. köv.)

Eredeti „Klingerit“ minden méretben kapható

Grossmann Jenő Nagyváradi

Baross-utca 10. Sürögnyeim
Grossmasin. Telefonsz. 2-34

HIREK

Az Uj Kelet sz. egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Feljelölés szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetőiroda vesz föl hirdetéseket.

— **Minisztertanács.** Bukarestből jelentik: Csütörtökön délelőtt minisztertanács lesz, amely folyó ügyekkel fog foglalkozni.

— **Meghalt Adler Illés budapesti főrabbi.** Budapestről jelentik: Adler Illés dr., a pesti rabbi-kar egyik kiváló tagja ma, ötvenegy éves korában, váratlanul meghalt. A halált epekömféle infektio idézte elő. Adler Illés a legjobb hit-szónokok egyike volt és a konzervatív szárnyhoz tartozott. Atyja paksi rabbi volt. Hagyományos szellemben nevelte fiát, aki a pozsonyi jeitván végezte rabbinikus tanulmányait és Németországban szerezte meg egyetemi képzettségét. Óbudai rabbi korában tűnt föl mint jeles szónok. A tragikus körülmények között elhalálozott rabbi templomából, a Rombach-utcai zsinagógából temetik.

— **Intézkedéseket kért Gritta prefektus a személyazonossági igazolványok ügyé- en.** Hirt adtuk arról, hogy a belügyminisztérium le- tiltotta a fényképes személyazonossági igazolványok kiállítását, mert az ország egész területén egysé- gesíteni akarja az igazolványokat kiadását. Kolozs- vár lakossága körében nagy pánik keletkezett, mert azt híresztelték, hogy a minisztérium nem egységesítést akar, hanem új bizonyítványok, így többek között adbizonylat bemutatását is követeli. Most Gritta Ovidius rendőrprefektus vette kezébe az ügyet s táviratot intézett a belügyminiszterhez, amelyben azonnali intézkedést kér a személyazo- nossági igazolványok ügyében.

— **Mico-utca: nincs megoldás.** Tegnap számunkban részletesen foglalkoztunk a Mico- utcai házak körül történetekkel, hangsúlyoztuk, hogy a mai nap fordulópontot jelent ebben a kérdésben. Ez a fordulat azonban még nem következett be. A házakat tovább bontják, az emberek nagyrésze még nincs lakása, akiknek Gritta prefektus adott lakást, azok sem költözködhettek be, mert Muresan megyei prefektus kontraktarizotta Gritta rendelkezéseit. Állandóan folynak az értekezletek, mindezeideg azonban teljesen eredménytelenül, úgyhogy a Mico-utcai házak nyolcvan lakója valószínűen fedél nélkül marad.

— **Milyen pénzüsségeket szabad kül- földre vinni?** A közép-európai államokban uj- ban a határforgalomra a következő szabályok érve- nyesek: Magyarországból szabad kivinni 500.000 magyar korona értékű összeget; ebből 200.000 koronát magyar bankjegyekben, a többi idegen pénznemekben, magasabb összegek kivételére a de- vizaközpont ad engedélyt. Romániából száz lejnél többet nem szabad kivinni, magyar, osztrák koronát, német és lengyel márkát ellenben korlátlan mennyiségben; más pénznemekből: 2000 francia frankot vagy ennek megfelelő más pénzt. Ajánla- tos, hogy a Romániába érkező külföldiek utleve- lükbe jegyeztessék be az általuk behozott pénz- mennyiséget. Ausztriából 4 millió osztrák koronát lehet kivinni, idegen pénzt pedig bármilyen meny- nyiségben. Csehszlovákiából utlevélre szabad egy személynek havonként 3000 csehszlovák koronát, egy családnak 5000 csehszlovák koronát vagy ennek ellenértékét kivinni. Jugoszláviából utle- véltre megengedik 3000 francia frank kivitelét, ha az utazás célja Franciaország; más erős valutájú államba utazó kivihet annak az államnak a pénz- zéből 3000 egységet, gyenge valutájú országba utazó pedig 3000 dinárnak megfelelő összeget. Lengyelországból szabad kivinni személyenként ezer svájci frankot, vagy ennek ellenértékét.

— **Nem községesítik a bukaresti mozi- kat.** Bukarestből jelentik: A fővárosi mozgó- fényképszínházak tulajdonosai felajánlották a bukaresti tanácsnak, hogy az összes mozgókat minden vasárnap 11-től 1-ig ingyen a főváros rendelkezésére bocsátják kulturális előadások céljaira. A fővárosi tanács elfogadta ezt az ajánlatot és ezzel szemben lemondott a mozgó- színházak községesítésének tervéről.

— **Szombati-Szabó Istvánt felmentették.**

Megirtuk, hogy Szombati-Szabó István ellen egy verse miatt izgatási per indult, a törvényszék azon- ban a vád és következményei alól felmentette. Az ügyész felebbezése folytán az ügy a kolozsvári ítélőtábla elé került, amelynek ítéletét dr. Mianescu tanácselnök ma reggel kilenc órakor hirdette ki. Az ítélet szerint a tábla jóváhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. Dr. Tamasasca főügyész a fellebbező ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be a semmitőszékhez.

— **Ujabb bankbukás Budapesten.** Buda- pestről jelentik: A Budapesti Országos Központi Értékpapírbank Váltóüzlet ellen több feljelentés miatt a rendőrség vizsgálatot indított. A bank hangzatos reklámokban arra hívta fel a közönsé- get, hogy értékpapírokat és sorsjegyeket vásárol- janak nála részletfizetésre, de a kifizetett érték- papírokat nem szállította le azok tulajdonosainak. Mint kiderült, szoros összeköttetésben állottak a nemrégiben megbukott Tanító-bankkal, egyik főin- tőzójük Ábsay János volt. A rendőrség előállította Walter Géza és Berger István igazgatókat, akik a Tanító-bank bukásával védekeztek, amely miatt bankjuk bukása is elkerülhetetlenné vált. Ezzel szemben a nyomozás megállapította, hogy semmi- féle értéket a Tanító-banknál nem helyeztek el. A bejelentett kárösszeg eddig hatszázmillió koronát tesz ki, a rendőrség az igazgatók vagyonára bü- ntügyi zárlatot rendelt el, őket pedig letartóztatásba helyezte.

— **A szovjetkormány nem nyomtat több szovjetrubelt.** Moszkvából jelentik: A szovjet- kormány beszüntette a papírubelék nyomását s megjelent a forgalomban az új, aranyértékű szó- ló rubelbankjegy. A régi papírpénztömeget gyors tem- póban akarják bevonni.

— **Csődöt mondott a nikotin-propa- ganda.** Newyorkból jelentik: Nagypocakos Jenki áll egy harmincemeletes felhőkarcoló előtt és magával megelégedetten pöfékel egy kocsiurduyi Upmann-szivarból. Arra megy történetesen az antinikotinista egyesület titkára, aki rögtön rá- csap a gyanútlan emberre, azzal a céllal, hogy lebeszélje a dohányzás káros szenvedélyéről. Fel- hozza a szokásos érvek egész seregét. Végül az az utolsó érvvel rukkolt elő, a legsúlyosabbal: „Uram, — kérde — mibe kerül az a szivar, amelyet most szív?” „Két dollárba” — feleli a Jenki. A cinege titkár ijedten csap homlokára: „Két dollár?” és hány ilyent szív el naponta? „Tizenöt-huszt” — hangzik a Jenki rendületlen válasza. A titkár félig ájultan papírt, ceruzát szed elő és számolni kezd. „Uram, — mondja — ha ön öt évig nem dohányozna, annyi pénzt takaríthatna meg, hogy ebből megvásárolhatná ezt a harmincemeletes házat!” „Hm — esik gondolkodóba a kövér Jenki — dohányzik maga, barátom?” „Nem” — válaszol önértékesen a tit- kár. „És magáé ez a ház itt?” „Ne-em!” — he- begi a titkár egy hanggal halkabban. „Nahát barátom, — mondja most diadalmasan az Upmannak dicső elszívója — én dohányzom és ez a harmincemeletes palota — az enyém!”

— **Ezistlakodalom.** Kisjenőről jelentik: Fon Sándor, az itteni Chevra Kadisa elnöke a na- pokban ünnepelte házasságának huszonöt éves fo- rdulóját. Ezt az alkalmat az összes kisjenői zsidó egyletek és intézmények arra használták fel, hogy testületileg tisztelegjenek a jubileus házaspár- nál.

— **Védelem a betegek, öregek és mun- kanélküliek számára Ausztriában.** Bécsből jelen- tik: A kormány törvényjavaslatot dolgozott ki, amely megvalósítja a köztársaság szo- cialis terveit. A javaslat egyszerűsíti a betegsegélyzést. Önálló törvényként bevezeti a rokkantság és öregség elleni biztosítást, amelynek része lesz a szerencsétlenség elleni biztosítás is. A munkanélküliség elleni biztosítás alapja a munkaközvetítés lesz. A tör- vényjavaslat kötelezőleg kiterjeszti a szerencsétlen- ségek elleni biztosítást mindazokra, kik a beteg- segélyzési járulékok fizetésére kötelezve vannak. Egyébként kötelező lenne a biztosítás — nyugdíj- biztosítás is — a szakszervezetek tagjaira, de be- lépésüknek más iparral foglalkozók, valamint a mezőgazdasági és erdészeti vállalatok munkásai, tulajdonosai és bérlői, sőt esetleg a szabad foglalkozási ágak munkásai, a szellemi munkások is. Ez a javaslat egyszerre pótolná az eddigi szociális hiányokat és megoldaná a legnehezebb problémá- kat. Általában örömmel fogadták a kormányznak ezt a lépését, a parlament is nemsokára tár- gyalni fogja.

LEGUJABB

— **Megerősítik az orosz ellenforradalmi híreket**

Berlin, február 20. Oroszországból komoly ellenforradalmi hírek érkeznek újból. Kelet-szibériá- ban a felkelő sereg vezére Manikavszki és hírszerint itt ki is kiáltották az önállóságot.

A Kaukázusban és a Don vidékén Talbetsaiev herceg a vezér.

Moszkva, február 20. Szovjetpolitikai körök- ben nagy szenzációt keltenek Krestinszky berlini orosz követnek, Lenin bizalmas barátjának emlé- irata, amelyben szigorú kritika tárgyává teszi a kommunistapártok politikáját és

— **a szovjetkormány közeli bukását jósolja,** ha Zinovjev folytatja politikáját. Krestinszky kon- cessziókat követel a demokratikus elvek számára.

— **Pfalzban nyugalom van**

Koblentz, február 20. A Havas-ügynökség jelenti: A kormányzóhatalmat az autonóm kormány a mai nap folyamán átadta a pfalzi országos ta- nácsnak. Az átadás rendben folyt le és az egész országban nyugalom van.

— **Szabad kikötő Brailából.** Bukarestből jelentik: A brailai kereskedelmi kamara külön értekezleten foglalkozott a brailai kikötő sorsával. Megállapították, hogy a dunai kikötő fejlesztése csak abban az esetben lehetséges, ha a kormány szabad kikötőnek nyilvánítja, amely esetben a tranzitáruk ottan vámmentesen lerakározhatók. Szükségesnek tartják még, hogy a brailai kikötő külön autonómiát kapjon és sürgősen megkezdjék a kikötő megnagyobbítását, a dokkok meghosszab- bitását és a CFR-vagonok részére fedett pálya- udvar építését. Erdélyre és Bánásra nézve is fon- tossággal bír a kérdés, mivel a galatii kikötő ál- landó tulszofaltsága mellett a brailai kikötő fej- lésztése megkönnyítené a tengeri úton szállított kivitelünk lebonyolítását.

— **Eljegyzés.** Mandel Stefike Beszterce és Feldmann Móric Belky (Csehszlovákia) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kratz Fülöp Viseul de sus (Felsővisó) el- jegyezte Steinberger Lilikét Nagyszőlősről.

— **Uj zsidó kórház Pozsonyban.** Pozsony- ból jelentik: Sipós Leó dr. városi bizottsági tag vezetésével zsidókból álló küldöttség jelent meg Okánik Lajos dr. kanonok-polgármesternél, akitől az építendő zsidó kórházra a várostól szubvenciót kért. A polgármester megígérte támogatását. Mint értesülünk, a kórház 70 ágyas, modern berendezésű lesz. Berendezéssel együtt majd négy millió cseh koronára fog kerülni. Az amerikai Joint egyesület tíz- ezer dollárt adományozott a kórház céljaira. A zsidó- hitközség a telket vásárolta meg a kórház cél- jaira, ezenkívül százezer cseh koronát adott e célra.

Az új zsidó ország földjét váltjuk meg Keren Kajemet adományokkal.

— **Nagy havazások Bukarestben.** Buka- restből jelentik: A fővárosban tegnap és ma egész nap havazott. A villamos- és kocsiközle- kedés csak nagy nehézségekkel bonyolítható le. A vonatközlekedés normális.

— **Tetőbeomlás kilenc sebesüléssel.** A Kajántó-utca 18. szám alatti Junász vagyárban ma délelőtt 11 órakor beszakadt a padlás és az ott felhalmozott körülbelül egy métermázsas sulyu vasrud a munkásokra zuhant. Öt munkás: Tódor József, Barabás Lajos, Minkora János, Méhes István és Nagy Mihály sulyosan, négyen pedig könnyebben sebesültek meg. A rendő- ség megindította a vizsgálatot.

— **Leszállították a gyilkos asszony bün- tetését.** A kolozsvári büntetőtábla ma délelőtt tárgyalta Bursa Katica marosillyei parasztság- ügyét, aki szeretőjével, Tat Jánossal meggyil- koilta annak feleségét. A törvényszék mindket- tőjüket életfogytiglani fegyházra ítélte. Tat Já- nos időközben meghalt, Bursa Katica bünteté- sét a tábla tíz évi fegyházra szállította le. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a védő a semmitőszékhez felebbezést jelentett be a bün- tetés súlyossága miatt.

* **Marosvásárhelyi előfizetőinket felkér- jük,** hogy az Uj Kelet kézbesítésére vonatkozó panaszainkkal vagy egyéb észrevételeikkel fordul- janak Schwartz Ernő urhoz, az Uj Kelet ottani megbízottjához, Leszámitolóbank.

KÖZGAZDASÁG

A mai valutapiac

A lej Zürichben nyitáskor 310-re emelkedett. Bukarest nagy tételekben kínálta a devizákat, amelyek a tegnapihoz képest is eléggé csökkentek. Az árak a következők: osztrák korona 378—382, magyar korona 350—360, cseh korona 538—542, francia frank 7.60—7.65, svájci frank 32.10—32.20, dollár 185—186, font sterling 793—796, olasz lira 7.90—8.00, dinár 3.05—2.10.

A magyar korona hirtelen esését Budapestről érkező hírek szerint sikerült kormányintézkedésekkel megakadályozni. Erre ma az itteni piacon is megindult a korona javulása.

Valutapiac február 20-án:

Bukarest. Devizák: Páris 750, Berlin — London 792, Newyork 184, Róma 794, Zürich 32.00, Bécs 26.5, Prága 542, Budapest 70, Varsó 20.

Bukarest. Valuták: Napoleon 750, márka —, leva 130, török lira 95, font sterling 775, francia frank 740, svájci frank 30.00, olasz lira 750, drachma 300, dinár 225, dollár 180, lengyel marka 15, osztr. korona 26, magyar korona 62, cseh korona 530.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 125—127.5, Amsterdam 214¹/₄—215, Newyork 577³/₄—577³/₄, London 2483—2484, Páris 24.20—23.90, Milano 2481—2480, Prága 1675—1675, Budapest 140.2—140, Belgrád 730—730, Bukarest 310—310, Varsó—, Bécs 81¹/₄—81¹/₄.

Uj iparosbank Budapesten. Budapestről jelentik: A magyar kis- és középipar hitelezésének programjával „Iparosbank“ cég alatt február hó 16-án új bankintézet alakult az Országos Iparégyesület égisze alatt. Az új pénzügyintézetnek kétmilliárd korona az alaptőkéje. Az alakulás élén Becsey Antal mérnök áll. A főváros iparosérdekeltségének nagyobb része csoportosul az új bank körül, hogy az anyag- és hitelezést megszervezzék. Az érdekképviselet részéről az alapítók között helyet foglalnak a többi között Bittner, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, Halbritter, a győri kamara elnöke, Wimmer, a szegedi kamara elnöke, Barcsen, a Baross-szövetség alelnöke, Soltész, az Országos Iparégyesület igazgatója, azonkívül Bründl János, Hermann Ferenc, Lattinák Jenő gyárosok és Lipták Pál dr. államtitkár.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Ligeti József előadása a táncról. Kedden este mint előadó mutatkozott be Ligeti József, az Operaház balletmestere és bebizonyította, hogy nemcsak gyakorlatban, hanem elméletben is mestere a táncnak. Előadásának első része magvas művészet-történeti és esztétikai fejtegetésekből állott, második része gyakorlati kérdésekkel foglalkozott. A művészet lényegét, tolsztoji alapon állva, a valóságosságig való elmélyülésben látja.

Ezen a bázison halad és az expresszionista táncokban látja az igazi táncművészetet, amely egyedül alkalmas lelkielmények és érzelmek kifejezésére. Élesen elhatárolja ezt a művészetet a divatos táncoktól sőt a balletől is, melyek ugyan rutinos mozdulatok, technikai fogások összetétele, de belső tartalom nélkül. Az előadás főbb mozzanatait egyes tanítványai szemléltették művészi ihletettséggel. Csak közelebbi vonatkozásai miatt emeljük ki az „Elih Lijon“ megrendítő megtáncolását. A mindvégig lebilincselő nagy felkészültségű előadást a szépség és közönség nagy tetszéssel fogadta és melegen ünnepelte Ligetit. (sz. n.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Egy nagyváradi előfizető. Kérdésére csak akkor tudunk válaszolni, ha Giszkalay hazaérkezik. Ugy tudjuk, hogy a váradi mitingen elszavalt két vers nyomtatásban még nem jelent meg.

M. Mandel, Roman. Nagyírást már az összes zsidó írók műveit lefordították magyarra. Egyetem kiadást Solem Alejchem, Salom As, Perec, Bialik, Lilienblum, Achad Haam és a többi nagy zsidó író munkáiból szinte lehetetlen a mai körülmények között megjelentetni.

Érdeklődő, Timisoara. Detroiti Magyar Ujság, Detroit, U. S. A.

Bözsí, Cluj. A kérdezett cím: Mester-u. 2.

S. M. Targu-Mures. Versében határozottan nem mindennapi tehetséget látunk. Szinte alig hihető, hogy aki írta, csak tizenöt éves. De még nem elég kiforrott ahhoz, hogy ezzel debütáljon a nyilvánosság előtt. Ez biztatólag hasson magára s ne vegye el a kedvét, sőt fokozza. Tanuljon és írjon sokat s akkor rövidesen még sokkal szebb írásokat fogunk közölhetni magától.

A jogi személyekről!

szóló törvény és magyarázata folytatódólagosan a

Közgazdaság-Rumänischer-Lloyd

február 20-iki számában

megjelent. — Vallalkozás-, nyersanyag- és hulladék-rovat:aink szenzációk. Előfizetés: Cluj, Postafiók 127

Épületüvegezés, képkerekezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetail!

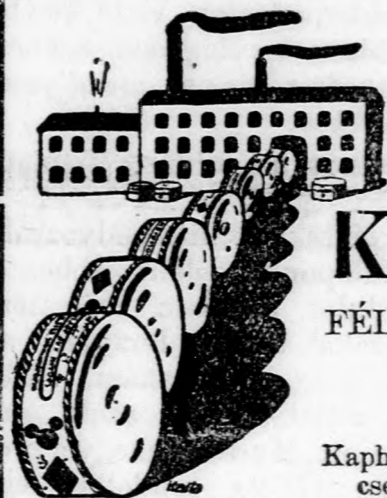
Óriási választékban különlegességek, arany- és ezüst- és karóra (brilliánsárak, arany- és ezüst- és argenteozüst)

disz-és ajándéktárgyak

szolid áron a legmodernebb kivitelben

FENYŐ ÉS BRAUNFELD

világvárosi ékszeráruházában Cluj, Piața Unirii 15. Interurban telefon 643

A LEGFINOMABB CSEMEGE A

KALLA-FÉLE HALKONSZERV

Kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben

butort, zongorát

akár venni, no Marosvásárhelyre es teki, als sajátja az utat meg a

SZÉKELY és RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORTGYÁR RESZV.-TÁRS. butortermelt sztalosok furniárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás

Kölcsönintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timisoara

II., Piata Traian 2. szám. Sörgöncim: Albala Timisoara-Fabrica Interurban telefon 60

Központi Télikert-Bár

GARRET

világszenzáció!

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

Kóser husvétii erdélyi uradalmi fajbórok nagybani elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

♣ Hercules-Tápsör • Czell, Cluj-Kolozsvár ♣

Yekröl

olytatólagosan a
er-Lloyd
an
rag- és hulladék-
uj, Postafiók 127

**vegezés,
etezés,**

églői, háztartási
nok, táblaívég,
orcellánedények-
beszerzési torrás

**änder
lfnál**

Cal. R. Ferdi-
nc J.-ut) 37. sz.
a palota mellett.

Endetail!

gességek,
nsárak,
ny-
st- és
orezüst

rgyak

telben

NFELD

házában
15.
643

A
FINOMABB
SEMEGE
A

LLA-

LNKONZERV

den fűszer- és
reskedésben

gorát

és tekniás
meg a

TI

RS. butortermelt
itt szerezhetik be

yva

Eladás

soara

Timisoara-Fabrika

rt-Bár

ET

Kolozsvár,
a M. Vit. 13
for 10-49.

r d

ש
ל
פ
ד
ה

NAGYBANI
ELADÁS

יין בשר

NAGYBANI
ELADÁS

ש
ל
פ
ד
ה

Guttmann és Fisch

Cluj, cal. Reg. Ferdinand 67

★

Husvétii édes vörösbör

Ujdonság! **Husvétii pezsgő** Ujdonság!

★

HÁROM SZÁZALÉK A KOLOZSVÁRI RABBIKÉPZŐ INTERNÁTUS JAVÁRA

A ROMÁN OPERA HETI MÜSORA
Péntek: Lohengrin.
Vasárnap: Carmen.

A MAGYAR SZINHÁZ HETI MÜSORA
Csütörtök: Pillangócsata. Szentgyörgyi István tiszte-
tére. Napi bérlet 91. sz. A.
Péntek: Pompadour. Bérletszűnetben.
Szombat délután: Dandin György.
Este: Kék mazur. Kolbay Ildikó fellépésével.
Bérletszűnetben.
Vasárnap délután: Vén bakkancsos és fia, a huszár.
Szentgyörgyi I. fellépésével. Mérsékelt árakkal.
Este: Diadalmasszony. Kolbay Ildikó fellépé-
sével. Bérletszűnetben.
Hétfő: Hamlet: A Shakesp. are-cyklus 16. ik előadása.
Napi bérlet 92. szám, B.
Kedd: Diadalmasszony. Kolbay Ildikóval.

MOZGÓK MÜSORA
Csütörtök, február 21.

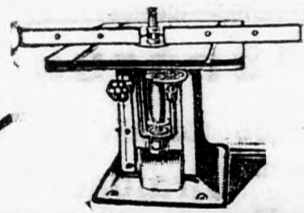
Select-Mozgó: Figyelem! *Madame Sans*
Géne fia. Monumentális történelmi dráma 7 fel-
vonásan Emile Moreaux regénye nyomán. Főszerep-
ben a csodás Hesperia. Ezt a darabot katonazenekar
kíséri. A műsor keretében „Zigotto mint király”
pompás, kétfelvonásos vígjáték.
Uránia-Mozgó: Figyelem! Jönnék a bes-
tiák! „*Afrika borzalmi. Zara Va Huru.*” Fősze-
repben Carl de Vogt. Csak erős lelkűeknek!
Apolló-Mozgó: „*A vörös malom.*” Izgal-
mas kalanddráma 5 felvonásban. Főszerepben
Maud Egede Nisscu. Óriási robbanás!

NYILTÉR

E rovatban közöltékért a szerkesztőség nem felelős

Február hó 25-én átvesszem Ábrahám M.
Uioara, Str. Reg. Ferdinand No. 55. sz. al tti
üz etét. Felhívom a hitelezőket, hogy követe-
lésüket nálam febr. 25-ig jelenték be, mert
azontul semmiféle követelést nem fogadok el.
Benjamin Dávid

Raktárról szállítjuk azonnal
Framag-Gaggenau gyártmányu
következő famegmunkálógépeket

Gatter 30 coll
Háromoldalu gyalugépek
Egyengető gyalugéptengely
Hosszlyukfűrőgépek, köszörűgépek
Szallagfűrész 700, 800 és 900 mm
Egyengető gyalugép 400, 500 mm
Egyetemes szallagfűrész
Vastagság gyalugépek
Gömbgyalépgép
Marógépek

Technica Rt.

Tárgul-Mures

Sürgöncym: Technica ☛ Telefonsz. 336

Zsák

Zsineg

HAVAS DEZSÓ
TIMISOARA

Kötél

Comunitatea Izraelita aut. Ortodoxă, Dej
אי.ת. אר.ת. א.י.ר. קולמוסעמינדע, דע.ש.

62/1924. szám.

Pályázat

A deji aut. orth. izraelita hitközség elhatározván
a kóser hús árusításának decentralizálását, jogot ad
mindazon vállalkozóknak, (mészárosoknak), kik a vo-
natkozó hitközségi feltételeket kötelezőleg elfogadják,
hogy a folyó évi április hó 1-étől kezdve a hitközség
területén kóser húst előállítsanak és árusítsanak.
Az árusítás részint a hitközségi húsosarnokban,
részint pedig más helyeken fog történni. Azon vállal-
kozó, ki a hitközségi húsosarnokon kívül óhajtja a
jogot gyakorolni, köteles bejelenteni, hogy a város
melyik pontján bir erre nézve alkalmas helyiséggel,
továbbá, hogy egy, a helyi rabbinátus igényeinek
megfelelő husfelügyelőt a saját költségén alkalmaz.
Ajánlatok legkésőbb a folyó évi március hó 5-ig
a hitközségi irodához benyújtandók, ahol a közelebbi
felvilágosítások is megadatnak.

Rosenzweig Jakob s. k. Weinberger Samu s. k.
hitközségi elnök. husügyi bizottsági elnök.
Klein Nándor
hitk. jzö. 6833.

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő-
és hörgőhurut, köhögés, szamárköhögés és tuberkulózis ellen. Min-
denki kérje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-
tára Reghinul-Sásesc

Ganz neue **Knopf-Maschinen** Fabrikat
Sylbe & Pondorf sowie ganz neuer

Benzin-Motor

„Christoph“ 22 HP sofort convenabelst abzugeben.
Interessierte wollen sich an die Agentia de Publi-
citate „Fulgerul“ Bukarest, Str. Lipsceani 81. wenden

Berea-Nutritoare „Hercules“ calitate neintrecuta Czell-Fabrica de bere Cluj

